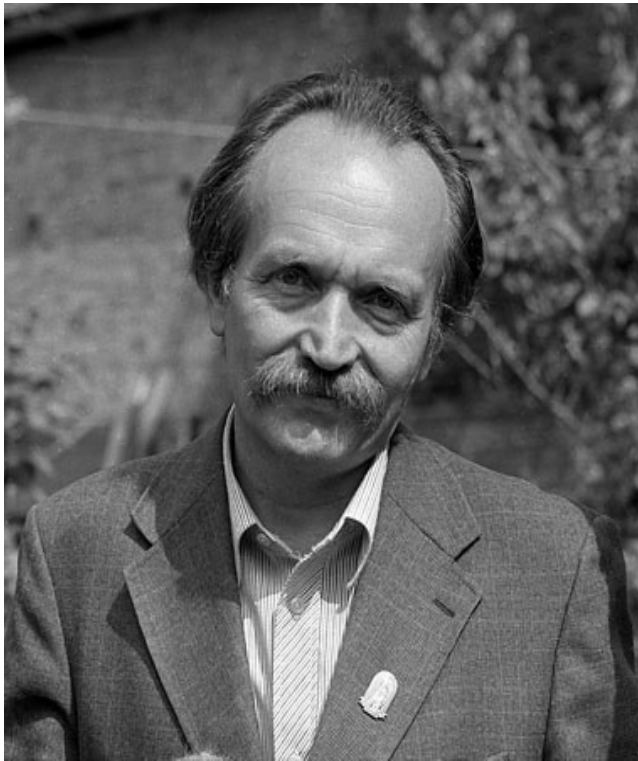

Бібліографічний дайджест

*«Приречений на вічність: В'ячеслав Чорновіл у національній пам'яті українців»
(до 80-річчя з дня народження)*

**Дай, Боже, нам любити
Україну понад усе
сьогодні — маючи, щоб не
довелося потім гірко
любити — втративши.**

В'ячеслав Чорновіл

Івано-Франківськ-2017

Людина є лише гостем на цьому світі. Вона приходить і відходить. Залишається тільки пам'ять. Та найважче змиритися з тим, коли не стає тих, які здаються живішими за всіх живих. Таким був В'ячеслав Чорновіл – завжди усміхненим, позитивним, енергійним, щирим, з іскрами в очах. Важко повірити, що вже минуло 16 весен без провідника.

Вже саме походження В'ячеслава Чорновола пророкувало йому непросту долю. Народився на Шевченковій землі, зростав у інтелігентній, вчительській сім'ї, де значне місце надавали історичній пам'яті та національним обов'язкам. Маючи непересічні здібності, В'ячеслав Чорновіл міг побудувати кар'єру, стати успішним науковцем, але він обрав інший шлях: шлях мученика, борця за волю, демократію України. Фактично він став початком відродження українства у другій половині ХХ століття: започаткував рух шістдесятництва, дисидентства, як нові форми протесту, ініціював створення УГС. В'ячеслав Чорновіл зосередив зусилля виключно на ідейній боротьби проти радянського режиму. Але з приходом «Перебудови» все змінюється, стає зрозумілим те, що «тоталітарний режим» розвалюється.

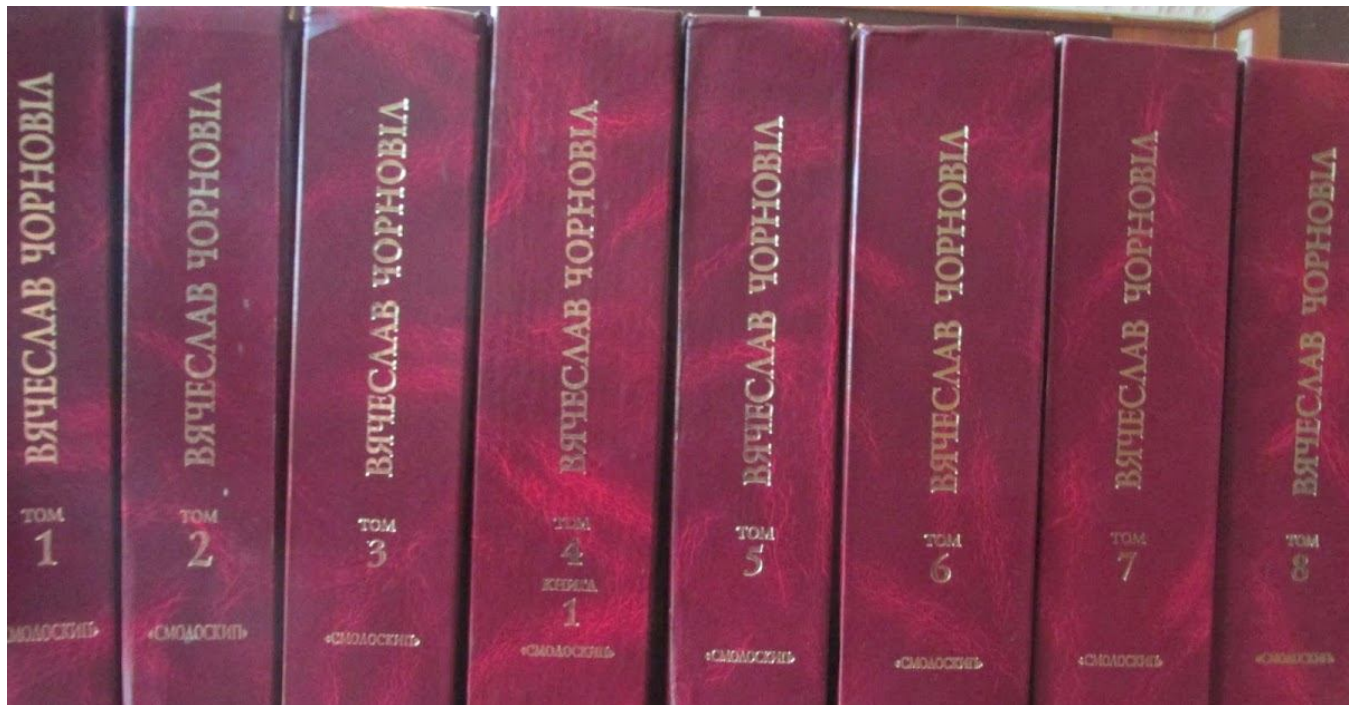
В цей час діяльність Чорновола досягає апогею. Створення Української Гельсінської спілки ознаменувало кінець монополії Компартії. 7 липня 1988 50-тисячний мітинг у Львові сколихнув всю Україну, став початком демократичних змін. Так почали підніматися люди всієї країни. На кожній демонстрації був присутній В'ячеслав Чорновіл – найавторитетніший український політик, який палко промовляв до кожного громадянина.

Лідер Народного Руху України невтомно працював у Верховній Раді: кров'ю і потом домагався визнання національної символіки, проголошення Декларації про держаний суверенітет, довгоочікуваного Акту Незалежності України. В час Незалежності В'ячеслав Чорновіл продовжує активну боротьбу за демократію, намагається впровадити дієві реформи. Але весь цей час усіяний заколотами та спробами розколів.

«Дай Боже нам любити Україну понад усе сьогодні – маючи, щоб не довелося гірко любити її, втративши. Настав час великого вибору: або єдність і перемога та шлях до світла, або поразка, ганьба і знову довга дорога до волі». В'ячеслав Чорновіл виконав свою клятву: був вірний Україні до останніх хвилин свого життя. Потрібно пам'ятати цю велику людину, та не забувати про те, що на плечі кожного з нас також покладені національні обов'язки, що існування Української держави неможливе без подальшої боротьби. А найголовніше – бути українцями до останньої клітини нашого тіла та душі та пам'ятати про чин кожного Героя України.

До вашої уваги представлений бібліографічний дайджест, який присвячений 80-річчю з дня народження Великого патріота України. У бібліодайджесті представлено бібліографічний список літератури праць В'ячеслава Чорновола, матеріали про його життя і творчий доробок, а також тексти окремих статей.

Багатотомне видання творів В. Чорновола є одним з перших в Україні великим проектом. Упорядники зібрання творів В'ячеслава Чорновола та редакційна колегія ставили перед собою завдання якнайширше подати його творчу спадщину – не тільки відомі твори, що вже не раз публікувалися, а й варіанти їх, твори невідомі, архівні документи, доробок В. Чорновола як публіциста, журналіста, критика, громадського й політичного діяча. Окремий том становить спогади про нього.

1. **Андрощук О. В.** В. Чорновіл та ідея федералізації України : еволюція поглядів / О. В. Андрощук // Український історичний журнал. – 2010. – № 1. – С. 22–34.
2. **Бідзіля Ю.** Специфіка конфліктного в публіцистиці В'ячеслава Чорновола / Ю. Бідзіля, Г. Тарканій // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. Філологія : зб. наук. пр. – Ужгород, 2006. – Вип. 13. – С. 109–116.
3. **Ведмідь Л. А.** Постать В'ячеслава Чорновола в національній пам'яті / Л. А. Ведмідь // Гілея. – 2013. – № 1. – С. 761–765.
4. В'ячеслав Чорновіл // Роде наш прекрасний. – Тернопіль, 1993. – С. 89–92.
5. В'ячеслав Чорновіл: "Давайте будемо реалістами..." : [інтерв'ю з кандидатом на виборах Президента України 1991 р. В. М. Чорноволом / розмову вів Б. Теленько] // Щоденник націонала / Б. П. Теленько. – Хмельницький-Київ, 2004. – С. 71 – 73.
6. **Галай С.** В'ячеслав Чорновіл : портрет політика / С. Галай // Українське слово. – 2011. – 12-18 жовт. (№ 41). – С. 8.
7. **Гладиш Р.** Останній романтик української революції : [до 75-річчя В'ячеслава Чорновола] / Р. Гладиш // Галичина. – 2012. – 22 груд. (№ 193). – С. 5.
8. **Горецький М.** Михайло Драгоманов і В'ячеслав Чорновіл - провідні політичні публіцисти України / М. Горецький // Історія в школі. – 2015. – № 5-6. – С. 21–25.
9. **Горинь Б.** Влада обдуманно й цинічно вбила Чорновола і розколола Рух / Б. Горинь // Галичина. – 2009. – 22 серп. (№ 124). – С. 4.
10. **Горинь Б.** В'ячеслав Чорновіл – ініціатор створення УГС / Б. Горинь // Вітчизна. – 2003. – № 7-8. – С. 133–137.
11. **Гуреш Т.** В'ячеслав Чорновіл : «Я живу ненормальним життям» / Т. Гуреш // Українське слово. – 1999. – 28 січн. – С. 4.
12. **Гусаков І.** В'ячеслав Чорновіл. Постать на тлі доби / І. Гусаков // Історія України. – 2011. – № 33-34. – С. 17–27.
13. **Давимука С.** Львівський період державотворчої діяльності В. Чорновола 1990 - 1992 рр. / С. Давимука // Твори : у 10 т. / В. Чорновіл ; упоряд. Чорновіл В. – К., 2011. – Т. 7 : Статті, виступи, інтерв'ю (березень 1990-грудень 1992). – С. 1032 – 1043.
14. **Даниленко В. М.** Державницька діяльність В. Чорновола (1990-1999 рр.) / В. М. Даниленко, В. Ф. Деревінський // Український історичний журнал. – 2013. – № 4. – С. 8–25.
15. **Двірна К.** Опозиційність у житті та творчості В'ячеслава Чорновола / К. Двірна, М. Скиба // Історія в рідній школі. – 2017. – № 6. – С. 24–28.
16. **Деревінський В.** Політичні репресії радянської влади щодо В. Чорновола у другій половині 60-х років ХХ ст. / В. Деревінський // Історичний журнал. – 2008. – № 5. – С. 73–82.

17. **Деревінський В.** Діяльність та умови перебування В.Чорновола в ув'язненні / В. Деревінський // Вісник Київського національного університету імені Т.Г.Шевченка. Сер. Історія. – 2007. – № 91-93. – С. 89–94.
18. **Деревінський В.** Незборимий голос української свободи : [про В. Чорновола] / В. Деревінський // Твори : в 10 т. / В.Чорновіл ; упоряд. Валентина Чорновіл. – К., 2009. – Т. 6 : Документи та матеріали (листопад 1985-квітень 1990). – С. 25–70.
19. **Деревінський В.** Внесок В'ячеслава Чорновола у створення і діяльність УГС / В. Деревінський // Історичний журнал. – 2009. – № 5. – С. 84–91.
20. **Деревінський В.** Участь В. Чорновола у президентській виборчій кампанії 1991 р. / В. Деревінський // Історичний журнал. – 2010. – № 1-3. – С. 254–262.
21. **Деревінський В.** Реорганізація В. Чорноволом інформаційно-пресової служби Народного Руху України / В. Деревінський // Вісник Прикарпатського університету. Сер. Історія. – Івано-Франківськ, 2011. – Вип. 20. – С. 112–119.
22. **Деревінський В.** [Рецензія] / В. Деревінський // Мандрівець. – 2012. – № 6. – С. 77–79. – Рец. на кн.: Побережець Г. Чорновіл В'ячеслав Максимович: життєпис - хроніка діяльності та творчості / Г. Побережець, В. Шкварець. – Миколаїв, 2012
23. **Деревінський В. В. Чорновіл - шеф-редактор газет "Час-Time" та "Час" / В. Деревінський // Українознавство. – 2012. – № 1. – С. 206–210.**
24. **Деревінський В. Ф.** Національно-демократична основа ідеології Народного Руху України / В. Ф. Деревінський // Етнонаціональна політика в теорії та практиці українського націоналізму: історія і сьогодення / [наук. ред. О. М. Сич]. – Івано-Франківськ, 2013. – С. 117–123.
25. **Деревінський В. Ф.** Релігійні, культурно-освітні та військові аспекти діяльності Львівської обласної ради у 1990-1991 рр. / В. Ф. Деревінський // Гілея. – 2015. – № 1. – С. 319–323.
26. **Деревінський В. Ф.** Формування світогляду В. Чорновола у студентські роки / В. Ф. Деревінський // Гілея. – 2015. – № 4. – С. 405–408.
27. **Деревінський В. Ф.** Огляд історіографії питання про діяльність В. Чорновола в Народному Русі України / В. Ф. Деревінський // Гілея. – 2015. – № 5. – С. 166–169.
28. **Дровнич Т.** В'ячеслав Чорновіл : «Через терни – до зірок» / Т. Дровнич // Гал. Просвіта. – 2012. – 20 груд. (№ 51). – С. 1, 3.
29. **Жулинський М.** Совість нації - її література. В'ячеслав Чорновіл і літературна атмосфера шістдесятих років ХХ ст.: [Валерій Шевчук] / М. Жулинський // Нація. Культура. Література : національно-культурні міфи та ідейно-естетичні пошуки української літератури / М. Г. Жулинський. – К., 2010. – С. 519–523.

30. **Журба М.** [Рецензія] / М. Журба // Мандрівець. – 2013. – № 2. – С. 78. – Рец. на кн.: Деревінський В. В'ячеслав Чорновіл: журналіст, борець, державотворець : моногр. / В. Деревінський. – Тернопіль, 2013
31. За півкроку до правди : [розлідування загибелі В.Чорновола] // Україна. – 2008. – № 2. – С.18–21.
32. **Західняк П.** Творець української історії : [10 років без В. Чорновола] / П. Західняк // Галичина. – 2009. – 28 берез.(№ 47). – С. 3.
33. **Збрана Д.** В'ячеслав Чорновіл / Д. Збрана // Ідеалом було страхіття. Ленінізм і студентська боротьба за волю в країнах Східної Європи / Д.Збрана. – Львів, 2008. – С. 241–242.
- 34.3 літературно-критичної есеїстки В'ячеслава Чорновола : Листи до Г. Гордасевич // Сучасність. – 2004. – № 2. – С. 119–130.
35. **Зяцьєв С.** Україна вистоїть, її чекає світле майбутнє : [пам'яті В'ячеслава Чорновола] / С. Зяцьєв // Українське слово. – 2009. – 1-7 квіт. (№ 13). – С. 2, 14.
36. **Капелюшний Л.** Останнє інтерв'ю зеківського генерала / Л. Капелюшний // Універсум. – 2007. – № 1-2. – С.12–18.
37. **Касап Є.** Формування іміджу політичного лідера в Народному Русі України / Є. Касап // Україна. Нація. Державність. Народний рух України у новітньому українському державотворенні та розбудові громадянського суспільства. – Івано-Франківськ, 2010. – С. 168–176.
38. **Кир'ян Н.** Відкриваю для себе Чорновола щодня : [до 20-ліття Незалежності] / Н. Кир'ян // Слово Просвіти. – 2011. – 16-22 черв. (№ 24). – С. 8–9.
39. **Кир'ян Н.** Попри байдужість влади, його пам'ятають / Н. Кир'ян // Слово Просвіти. – 2012. – 20-26 груд. (№ 51). – С. 5.
40. **Ковальчук А.** «За тобою, Чорноволе, вся Вкраїна плаче» / А. Ковальчук // Українське слово. – 2012. – 4-10 квіт. (№ 14). – 7.
41. **Ковальчук А.** Пасіонарій. До 75-річчя від дня народження В'ячеслава Чорновола / А. Ковальчук // Слово Просвіти. – 2012. – 20-26 груд. (№ 51). – С. 4.
42. **Коломієць І.** «Щоб слово «політик» не стало лайливим, потрібне щеплення культури» : [про творчий і науковий спадок В'ячеслава Чорновола] / І. Коломієць // Літературна Україна. – 2013. – № 22 (30 трав.). – С. 1, 6–7.
43. **Косів М.** Моє прощання з Вячеславом Чорноволом / М. Косів // Воскресають лиш там, де є могили / М. В. Косів. – Львів, 2006. – С. 313–418.
44. **Косів М. В.** Воскресають лиш там, де є могили : політична публіцистика 1990 - 2006. (Вибране) / М. В. Косів. – Львів : ЛА "ПРАМІДА", 2006. – 540 с.
45. **Краснощок Ю.** Лідера знайти і знищити. Політичний детектив. Про лідерів Народного Руху України / Ю. Краснощок // Вітчизна. – 2007. – № 3-4. – С. 94–120.

46. **Кулик В.** В'ячеслав Чорновіл і спроба реанімації руху / В. Кулик // Сучасність. – 1992. – № 6. – С. 98–103.
47. **Куць А. М.** Вплив публіцистики В'ячеслава Чорновола на правозахисну діяльність української еміграції 1967-1968 років / А. М. Куць // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Сер. Історія. – 2004. – № 71. – С. 35–37.
48. **Лактіонова О.** В'ячеслав Чорновіл - провідник ідеї незалежності України / О. Лактіонова // В. Н. Каразін- видатний громадський діяч, просвітител, науковець : зб. наук. пр. – Миколаїв, 2005. – С. 161–163.
49. **Лук'янчук Г.** Чорновіл любив Україну. Україна любила і любить його : [до 70-річчя від дня народження] / Г. Лук'янчук // Українське слово. – 2008. – № 1-2. – С. 2.
50. **Маринович Д.** Д'Артаньян політичної шпаги : [В. Чорновіл] / Д. Маринович // Твори : у 10 т. / В. Чорновіл ; упоряд. Валентина Чорновіл – К., 2011. – Т. 7 : Статті, виступи, інтерв'ю (березень 1990-грудень 1992). – С. 20–39.
51. **Марусик П.** Слово про Чорновола / П. Марусик // А ми тую червону калину підійmemo... : документальне есе 1989 - 1999 / П. Марусик. – Івано-Франківськ, 1999. – С. 247–256.
52. **Марценішко В.** Публіцистика Олеса Бердника і В'ячеслава Чорновола 60-х - 70-х років: точки дотику / В. Марценішко, Ю. Волинець // Молода нація : альманах. – К., 2006. – № 3 (40) : Українська Гельсінкська група: 30 років героїзму (1976 - 2006) : Матеріали конференції. – С. 171–183.
53. **Матвієнко Н.** В'ячеслав Чорновіл: штрихи життя і політичної діяльності / Н. Матвієнко // Наука і суспільство. – 2012. – № 3-4. – С. 26–30.
54. **Мельникова О.** В'ячеслав Чорновіл - журналіст, публіцист, редактор "Українського вісника" (1970-1972, 1987-1989 рр.) / О. Мельникова // Світові стандарти сучасної журналістики : зб. наук. пр. / відп. ред. Т. Г. Бондаренко, С. М. Квіт. – Черкаси, 2010. – С. 409–412.
55. Не поступитися принципами [виповнилося 70 років від дня народження В'ячеслава Чорновола (1937-1999)] // Українська культура. – 2007. – № 12. – С. 4–6.
56. **Павлів Н.** Життя, як спалах зорі : [пам'яті В. Чорновола] / Н. Павлів // Галичина. – 2009. – 24 берез. (№ 44). – С. 6.
57. **Павлів І.** Провісник духовної свободи : [до недожитого 75-річчя В'ячеслава Чорновола; година пам'яті для старшокласників] / І. Павлів // Диво Слово. – 2012. – № 12. – С. 22–27.
58. **Призначено дійти. В'ячеслав Чорновіл. Політика та правда життя. Ч. І. 1990-1994 рр. – К. : Аверс, 1998. – 104 с.**
59. **Присяжний М. П.** Одиссея В'ячеслава Чорновола / М. П. Присяжний // У пошуку рівноваги : нариси, статті, інтерв'ю, рецензії / М. П. Присяжний. – Львів, 2008. – С. 25–36; Дзвін. – 1991. – № 6. – С. 91–95.
60. **Різник О.** Нас не подолати : [поезія присвячена В. Чорноволу] / О. Різник // Літературна Україна. – 2008. – 24 січ. (№ 3). – С. 4.

61. Роздуми В'ячеслава Чорновола з нагоди першої річниці проголошення незалежності України // Україна: антологія пам'яток державотворення, Х-XX ст. : у 10 т. / редкол.: І. М. Дзюба [та ін.]. – К., 2009. – Т. X : Відродження й утвердження української державності (1987-2005 роки) / упоряд., передм. та прим. В. Сергійчука. – С. 378–386.
62. **Романюк М.** Чорновіл В'ячеслав Максимович - український політичний та державний діяч, редактор, журналіст, публіцист, видавець, літературний критик; Черкащина / М. Романюк // Оратаї журналістської ниви: українські редактори, видавці, публіцисти / М. Романюк. – Львів, 2002. – Т. 2. – С. 195–197.
63. **Рудик С.** Борець за свободу України : [В. Чорновіл] / С. Рудик // Українське слово. – 2011. – 9-15 лют. (№ 6). – С. 12.
64. **Саварин М.** Інтерв'ю з В'ячеславом Чорноволом (літо 1990) / М. Саварин // Західньоканадський збірник / ред. М. Сорока. – Едмонтон-Острог, 2008. – Ч. 5. – С. 565–572.
65. **Семенюк М.** Він став пророком, якого не можна призначити чи вибрати : [В. Чорновіл] М. Семенюк // Західний кур'єр. – 2012. – 20 груд. (№ 51). – С. 6.
66. **Скиба М.** Народний Рух України та опозиційна діяльність В. Чорновола в кінці 80-90-х років ХХ ст. / М. Скиба // Історія в рідній школі. – 2016. – № 7-8. – С. 38–42.
67. **Суходуб З.** Любов'ю-болею, пам'яттю... причастя!: [до 85-річчя Ліни Костенко] / З. Суходуб // Дзвін. – 2015. – № 4-5. – С. 141–161.
68. **Танюк Л.** Приречений на вічність / Л. Танюк // Твори : у 10 т. / В. Чорновіл ; упоряд. Чорновіл В. – К., 2014. – Т. 9 : Статті, виступи, інтерв'ю (січень 1996-грудень 1997). – С. 29–47.
69. **Томенчук Б. М.** Він був пророком у своїй Вітчизні. Роздуми серед ночі / Б. М. Томенчук. – Івано-Франківськ : Сіверсія, 2001. – 20 с.
70. **Хейфец М.** В'ячеслав Чорновіл - зеківський генерал / М. Хейфец // Твори : у 10 т. / В. Чорновіл ; упоряд. В. Чорновіл. – К., 2007. – Т. 5 : Публіцистика, документи, матеріали "Справи №196" (1970-1984). – С. 801–841.
71. **Хейфец М.** Украинские силуэты / М. Хейфец. – [Б. м.] : Сучасність, 1984. – 288 с. – (Библиотека Пролога и Сучасности ; ч.159).
72. **Хмільовська Г.** І Україна буде, Чорноволе!!! : [до 77-річчя В. Чорновола] / Г. Хмільовська // Українське слово. – 2015. – 1-14 січн. (№ 1-2). – С. 8.
73. **Цимбалюк М.** Найкраща данина його пам'яті : [В. Чорновіл] / М. Цимбалюк // Слово Просвіти. – 2012. – 20-26 груд. (№ 51). – С. 4.
74. **Чіпко М.** Українське слово і В'ячеслав Чорновіл / М. Чіпко // Українське слово. – 2007. – 19-25 груд. (№ 51). – С. 7.
75. Чорновіл про арештування і закриті суди // Визвольний шлях. – 1967. – Кн. 11-12. – С. 1366–1372.
76. **Чорновіл В.** Голова Львівської Обласної Ради // Голос Галичини. Роздуми про долю України на 2-му з'їзді УРП. – Борислав, 1991. – № 1. – С. 25–30.

77. **Чорновіл В.** Правосуддя чи рецидиви террору? / В. Чорновіл // Київ. – 1992. – № 6. – С. 12–51.
78. **Чорновіл В.** "Усна історія незалежної України - 1988-1991" : [фрагмент проекту відеоінтерв'ю з В. Чорноволом / вела М. Коломієць] / В. Чорновіл // Здобуття незалежності України 1991. Історія проголошення, документи, свідчення : у 2 т. – Житомир, 2011. – Т. 2. – С. 601–627.
79. **Чорновіл В. М.** Про соціально-політичну ситуацію в Україні / В. М. Чорновіл // Українська державницька ідея : антологія політичного традиціоналізму / [уклад. й передм.: О. Шокало, Я. Орос.].– К., 2007. – С. 506–514.
80. **Чорновіл В.** Твори : у 10 т. Т.7 : Статті, виступи, інтерв'ю (березень 1990-грудень 1992) / В'ячеслав Чорновіл ; упоряд. Валентина Чорновіл В. – К. : Смолоскип, 2011. – Т. 7 : Статті, виступи, інтерв'ю (березень 1990-грудень 1992) . –1080 с.
81. **Чорновіл В.** Твори : у 10 т. / В'ячеслав Чорновіл ; упоряд. Чорновіл В. – К. : Смолоскип, 2012. – Т. 8 : Статті, виступи, інтерв'ю (січень 1993-грудень 1995). – С. 1088 с.
82. **Чорновіл В.** Твори : у 10 т. / В'ячеслав Чорновіл ; упоряд. Валентина Чорновіл. – К. : Смолоскип, 2014. – Т. 9 : Статті, виступи, інтерв'ю (січень 1996-грудень 1997). – 1008 с.
83. **Чорновіл В.** Твори. 10 т. Т.4. кн.1. : Листи. / В'ячеслав. Чорновіл. – К. : Смолоскип, 2005. – 990 с.
84. **Чорновіл В.** Твори. У 10 т. Т.4, кн.2. : Листи. / В'ячеслав. Чорновіл. – К. : Смолоскип, 2005. – 1068 с.
85. **Чорновіл В.** Твори. У 10 т. Т. 3 : Український вісник. Вип. I-UI / В'ячеслав Чорновіл. – К. : Смолоскип, 2006. – 976 с.
86. **Чорновіл В.** Твори. В 10 т. Т. 7 : Документи та матеріали (листопад 1985-квітень 1990) / В. Чорновіл ; упоряд. Валентина Чорновіл. – К. : Смолоскип, 2009. – 1068 с.
87. **Чорновіл В.** Твори. В 10 т. Т. 6 : Документи та матеріали (листопад 1985-квітень 1990) / В'ячеслав Чорновіл. – К. : Смолоскип, 2009. – 1068 с.
88. **Чорновіл В.** Твори . У 10 т. Т. 5 : Публіцистика, документи, матеріали "Справи №196" (1970-1984) / В'ячеслав Чорновіл ; упоряд. Валентина Чорновіл. – К. : Смолоскип, 2007. – 912 с.
89. **Шиптур М.** В'ячеслав Чорновіл / М. Шиптур // Прикарпатська еліта нової доби : трилогія / М. Шиптур. – Івано-Франківськ, 2008. – Т.1. – С. 370.
90. Широке море України : Документи самвидаву з України. Документи VII. – Париж ; Балтимор : Смолоскип, 1972. – 378 с. – (Бібліотека Смолоскипа ; ч. 14).
91. Я б обрав життя, яке прожив... Пам'яті В. Чорновола // Галичина. – 2007. – 22 груд. (№ 193). – С. 5.
92. Я нічого у вас не прошу. Лист В.Чорновола до секретаря ЦК КПУ П. Ю. Шелеста . – Торонто : Крайова Екзекутива УНО, 1968. – 120 с.

93. **Яременко В.** Так починався Вячеслав Чорновіл / В. Яременко // Чорновіл Вячеслав. – К., 2002. – С. 13–28.